

Met vlag en wimpers

Van Karin Bloemen verscheen eveneens bij
Ambo|Anthos *uitgevers*

Mijn ware verhaal

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Karin Bloemen Met vlag en wimpers

*Opgetekend door
Thomas van den Bergh*

Het leven
van een
vakvrouw
voor en
achter de
schermen

Ambo|Anthos
Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten te regelen voor alle in dit boek opgenomen illustraties. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich alsnog tot de uitgever te wenden.

ISBN 978 90 263 4358 2

© 2023 Karin Bloemen

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van
Sebes & Bisseling Literary Agency te Amsterdam
Boekverzorging Marry van Baar
Omslagfoto © Anoeck van Nunen

Foto's binnenwerk © Joris van Bennekom (p. 66, 79, 92, 101, 104),
Erwin Olaf (p. 122, 144, 160, 175, 181 (onder), 190, 206, 256,
269 (ontwerp Rob Becker)), Rob Becker (p. 203, 225, 260, 286),
Nick van Ormondt (p. 181, 204, 219 (poster, ontwerp Rob Becker),
224 (ontwerp Rob Becker), 230), Piek (p. 243, 250)

Overige foto's zijn, voor zover na te gaan, privébezit van de auteur
Foto auteur © Ester Gebuis

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Inhoud

- 1 De aanloop 9
(1978-1983)
- 2 Muziektheater 37
(1984-1987)
- 3 Voor het eerst alleen 67
(1988-1990)

Gesprek met Norbert Sollewijn Gelpke 87
- 4 Opnieuw beginnen 93
(1991-1995)
- 5 Veel van alles, van alles te veel 123
(1996-1999)

Gesprek met Jan Aarntzen 155
- 6 Een nieuwe start 161
(2000-2006)
- 7 Zoektocht 191
(2007-2011)

Gesprek met Carina de Knecht 211

8 Loslaten 217
(2012-2019)

Gesprek met Marnix Busstra 251

9 Waar waren we gebleven? 257
(2020-2023)

Veertig jaar theater en televisie 287
Een overzicht

Ik, op eenjarige leeftijd

Eerste tv-optreden als mijzelf bij Tineke de Nooij (1983)

1. De aanloop (1978-1983)

Vaak is het makkelijker om van iets het einde aan te wijzen dan het begin. Een relatie eindigt met een slaande deur of de snikend uitgesproken woorden 'Het is uit'. Maar op welk moment stak precies de verliefdheid de kop op? Een liedtekst is voltooid als de laatste punt is gezet. Maar met welk woord, welke frase, welke dichtregel werd het eerste zaadje geplant?

In dit boek wil ik mijn geschiedenis als kleinkunstenaar, als zangeres en cabaretier uit de doeken doen. Maar waar en wanneer is het precies begonnen? Was het in het koortje van Gerard Joling? Ik zal twintig jaar oud geweest zijn toen Gerard, met wie ik al van jongs af aan bevriend was, me vroeg om hem als achtergrondzangeres te begeleiden bij een optreden van de carnavalsvereniging. Gerard was vastbesloten beroemd te worden en had een limousine gehuurd en een glitterpak. Van Saskia en Serge, ook dorpsgenoten, had hij een Revox-bandrecorder gekregen met de muziek. In de disco stonden Gerard en ik vaak luidkeels mee te zingen met alle hits, dus hij wist dat ik het kon. Van het optreden zelf herinner ik me weinig, maar ik zie Gerard nog staan op zijn goud gespoten cowboylaarzen. Hoewel hij een fooi verdiende en ik nog minder, zette hij zichzelf al schaamteloos als ster neer.

Of was het eerste begin mijn optreden op de middelbare school, tijdens de jaarlijkse theateravond, toen ik half improviserend de zaal inpakte nadat mijn klasgenote van de spanning

*Op de
West-Friese
markt in
Schagen*

een black-out had gekregen? Het machtige gevoel dat ik mensen kon laten lachen was overweldigend. Of moet ik nog verder terug, naar de West-Friese markt in Schagen, waar ik als achtjarige op een houten verhoging de klompendans deed en opeens achter de microfoon belandde? Of naar het huis waar ik ben opgegroeid aan de Gedempte Gracht in Schagen, en waar ik tijdens de afwas driestemmig liedjes zong met mijn zussen Annelies en Yolanda?

De geboorte van de performer Karin Bloemen is onmogelijk exact te dateren. Eigenlijk heeft het er altijd al in gezeten. Ik vond het heerlijk om in het licht te gaan staan, want in het donker, buiten het zicht van de wereld, was het onveilig.

Over wat zich daar afspeelde heb ik geschreven in *Mijn ware verhaal*. Het lijkt logisch om dit boek te beginnen op de Kleinkunstacademie, waar het vorige eindigde. Bovendien is het tijdens mijn opleiding geweest, in 1983, dat ik mijn 'officiële' debuut maakte in het theater.

Toen ik me in de zomer van 1978 bij de academie aanmeldde had ik eigenlijk weinig benul wat ‘kleinkunst’ precies inhield. Mijn artistieke vorming was zeer beperkt. Mijn stiefvader Ben Kuijt draaide alleen The Cats en The George Baker Selection, mijn moeder luisterde naar operetteplaten. Mijn eerste radiotje kocht ik pas op mijn vijftiende, toen mijn stiefvader vertrokken was. Cabaret kende ik amper. Ik had Bram en Freek weleens op televisie gezien, en met mijn zus Annelies had ik toen ik zestien was een show van Jasperina de Jong gezien in het theater in Den Helder.

Na afloop was ik met lood in de schoenen op de diva afgestapt en had haar schoorvoetend gevraagd wat ik moest doen om net als zij op een podium te belanden. Ons ultrakorte gesprekje eindigde met Jasperina’s aansporing om vooral eens op de Kleinkunstacademie te gaan kijken.

‘Kleinkunst’? Had ik dat goed verstaan? Wat had ‘kleien’ nou met zingen en theater te maken? Met mijn klasgenoot en vriendin Joke Bos dook ik de volgende dag in het telefoonboek op

Met Gerard Joling

zoek naar de 'kleikunstacademie', maar we konden niks vinden. Wel zagen we het nummer van de Theaterschool. Nadat we een uurtje moed hadden verzameld belde ik op.

'Goedemiddag, met Karin Bloemen. Ik zou graag wat meer informatie willen over de afdeling kleikunst.'

Aan de andere kant van de lijn werd ik hartelijk uitgelachen. Vervolgens kreeg ik een korte uiteenzetting over toneel, kleinkunst, mime, dans en regie. 'Als je de ambitie hebt kleinkunste-naar te worden, moet je je aanmelden voor het selectiejaar.'

Joke en ik hoefden niet lang na te denken. Dat 'selectiejaar' van de Academie voor Kleinkunst strekte zich uit over tien zaterdagen, waarop je allerlei cursussen volgde. Het werd afgesloten met een toelatingsexamen. Daarna begon je pas echt aan de opleiding.

Maar om tot het selectiejaar te worden toegelaten moest je eerst auditie doen. Die auditie bestond uit een lied, een conferentie en een spelopdracht. De eerste twee onderdelen moest je thuis voorbereiden, het laatste zou op basis van improvisatie tot stand komen. Omdat ik uit angst voor kritisch commentaar niks tegen mijn moeder of zussen had gezegd, had ik weinig gelegenheid thuis iets te repeteren. De zomer na mijn eindexamen atheneum werkte ik in pannenkoekenhuis De Boogbrug in Wieringerwaard en ik zong in een bandje. Veel vrije tijd had ik niet.

Geen wonder dat die eerste auditie, in augustus 1978, een klein drama werd. Dat speelde zich af in de foyer van de Kleinkunstacademie, die toen aan de Lindengracht in de Amsterdamse Jordaan was gevestigd. Ik zie de selectiecommissie nog zitten, vijf man sterk, op een rij achter een lange tafel, met vijf strakke gezichten, waarop zich gedurende mijn hele, vijftien minuten durende auditie geen spoor van een reactie aftekende.

Het begon nog wel goed, met het lied 'Meisje uit de provincie' van Jasperina de Jong. Dat kon ik dromen. Maar ik verprutste de improvisatieopdracht ('Stel je voor dat je in een telefooncel staat') en mijn ingestudeerde tekst was een veel te zware monoloog, waarbij de woorden als droge brokken uit mijn mond

vielen. Aan het eind van de middag zouden we onze uitslag te horen krijgen, maar ik wist het meteen al: afgewezen.

‘We krijgen de indruk dat je niet zo goed weet wat wij hier op de academie aan het doen zijn,’ zei docente Andrine Leclercq. ‘Misschien is het een idee als je komend jaar de oriëntatiecursus komt volgen. Dat zijn tweemaal tien zaterdagen, en daarna krijg je dan opnieuw de kans te auditeren voor het eerste jaar.’

Zo keerde ik met gemengde gevoelens terug naar Schagen. Teleurgesteld omdat het niet gelukt was, beschaamd zelfs omdat ik er niet genoeg voorbereiding in had gestoken, maar toch ook hoopvol omdat ik een tweede kans zou krijgen.

Het jaar daarop vulde ik met pannenkoeken serveren in De Boogbrug en allerlei andere baantjes. Je zou dat tegenwoordig een ‘tussenjaar’ noemen. Op de zaterdagen reden Joke en ik stiekem naar de Amsterdamse Jordaan, waar we steevast de weg kwijt raakten, voor onze oriëntatiecursus. Het thuisfront wist nog steeds van niks, ik zag de smalende blikken van mijn moeder al voor me als ik haar mijn theaterdroom zou opbiechten.

Dat de docenten me tijdens de cursus aan het werk hadden gezien hielp natuurlijk enorm mee toen ik in augustus 1979 opnieuw kwam auditeren voor het selectiejaar. Dat ik goed kon zingen en dansen was ze intussen wel bekend. Ik was heel lenig, en gleeed bij wijze van spreken al in een spagaat als ik te snel de bocht nam. Maar mijn tekstbehandeling was nog altijd verre van soepel. Tijdens de auditie zong ik een lied van Guuske Kotte over borstkanker. Een serieus onderwerp, dat – zo meende ik – het best bloedserieus behandeld kon worden. De commissie schoot in de lach vanwege mijn getergde gezichtsuitdrukking en duistere stem. Wat doe ik fout? dacht ik wanhopig. Ik zag mijn auditie alweer in duigen vallen. Maar blijkbaar viel het mee, want een paar uur later kregen Joke en ik de verlossende woorden te horen. We mochten naar het selectiejaar.

Intussen werd het wel tijd om iets van een plan B te ontwikkelen. Wat als het niks zou worden met die selectiecursus? Van

mijn moeder hoefde ik geen adviezen te verwachten. Zij vond alleen dat ik met mijn atheneumdiploma zo hoog mogelijk moest mikken. Als ik nou maar naar de universiteit ging zou alles verder wel goed komen, vond zij. Maar welke studie dan? Was vertaalkunde iets voor mij? Of een opleiding tot mondhygiëniste? En had ik op school niet uitgeblonken in Engels? Ik kon niet kiezen en had me dus maar voor alle drie de studies ingeschreven. Niet bij de Universiteit van Amsterdam maar bij de Vrije Universiteit. Dat woordje ‘vrij’ sprak me wel aan, wist ik veel dat het een universiteit op christelijke grondslag was.

Uiteindelijk werd het de studie Engels. Ik had hoge verwachtingen van met name de literatuurvakken, maar de colleges in die grote, tl-verlichte zalen aan de De Boelelaan in Buitenveldert waren zo droog en antitheatraal dat ik erbij in slaap viel. De enige vakken waar ik van genoot waren filosofie en taalgeneeskunde, waar je de herkomst van woorden leerde. Hoe de Engelse taal zich heeft ontwikkeld vond ik bloedinteressant: dat ‘grad’ in het Russisch verwant is aan ‘garden’ in het Engels en ‘jardin’ in het Frans, en hoe het Russische ‘dom’ en het Engelse ‘home’ samenhangen. Uiteindelijk heeft dat ook met muzikaliteit te maken, en met de vorming van klanken met je tong en je lippen.

Op mijn kamertje in de Van Helt Stocadestraat in de Amsterdamse Pijp, waar ik intussen naartoe was verhuisd, keek ik naar tv-series als *Coronation Street* en *Are You Being Served?* Ik raakte zo gefascineerd door het platte Engels dat ik zelf ook zo ging praten. Maar dat mocht niet van mijn docenten aan de VU, we moesten ‘the Queen’s English’ bezigen. Ik vond dat belachelijk. Als je een taal bestudeert, moet je toch ook weten hoe de man in de straat praat?

Intussen had ik me aangesloten bij het zangkoor van Huub Kerstens. Het VU-Kamerkoor was een serieus en kwalitatief hoogstaand studentenkoor dat grote concerten gaf in de Waalse Kerk en in het Concertgebouw. We zongen heftige werken als *Carmina Burana* en modern klassieke stukken van Louis

Het VU-Kamerkoor (1979)

Andriessen en Klaas de Vries. Al doende leerde ik wel goed van blad lezen en ging ik muziek steeds beter begrijpen. Dat waren dingen die ik dan weer meenam naar de selectie cursus op zaterdag en waarmee ik in positieve zin opviel, want er liepen heel wat aspirant-kleinkunststudenten rond die muzikaal niet erg onderlegd waren.

In de loop van het jaar zakte mijn studiemotivatie naar een bedenkelijk laag peil. Steeds meer tijd bracht ik klaverjassend door in de vu-kantine. Iedere zaterdag zat ik op cursus, 's zondags verkocht ik pannenkoeken, en in de tussentijd bracht ik zoveel mogelijk tijd door met Joop, mijn toenmalige vriendje. Terwijl het behalen van de propedeuse alsmaar verder uit zicht raakte, werd de theateropleiding steeds belangrijker voor me. Ik was zo gemotiveerd om die selectie goed door te komen dat ik een driedubbele pirouette kon draaien van de stress.

In de zomer van 1980 was het zover. Van het toelatingsexamen zelf weet ik gek genoeg niks meer. Welk lied ik gezongen

heb, welke presentatietekst ik heb uitgesproken – mijn geheugen zal door de immense spanning alles gewist hebben. Ik zie mezelf alleen op de gang staan wachten voor een dichte deur, terwijl de ene student na de andere naar binnen werd geroepen om z'n uitslag te vernemen. 'Dag Karin. Gefeliciteerd, je bent aangenomen.' Dat was alles. Ik mocht naar de Kleinkunstacademie!

De euforie duurde niet lang. Even later kwam Joke met een bleek gezicht naar buiten. 'Ik niet,' was het enige wat ze kon uitbrengen. Opeens was ons bondje verbroken. Dat zij afgewezen kon worden hadden we allebei niet zien aankomen. De vreugde over mijn toelating kreeg daarom een bittere bijmaak.

Zo begon ik in het najaar van 1980 met het eerste jaar van de Kleinkunstopleiding. Ik kwam in een grote klas met Dicky Cohen, René ter Horst, Antoon Scholten, Albert Verlinde, Wil van der Meer, Melline Mollerus, Hilde de Mildt, Ien van Duijnhoven, Astrid Serieze, Marjolein Harms, Erna Sassen en Odette Nabbe. Het jaar daarvoor waren er maar vier studenten aangenomen, dus de academie was wel blij dat mijn lichtung ruimer in haar

Met Joke Bos tijdens het schoolcabaret

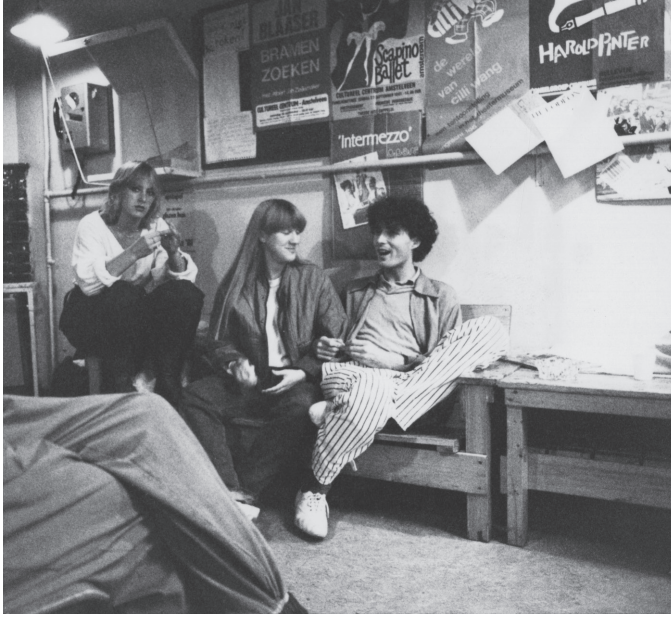

*V.l.n.r. Albert Verlinde, ik, Antoon Scholten, Ien van Duijnhoven
en René ter Horst*

jasje zat. In de loop van de vierjarige opleiding vallen er immers altijd wel een paar studenten af.

Het was een fijne groep waarin niemand echt uitblonk. Iedereen had sterke punten en iedereen had mankementen. De dansles bijvoorbeeld, iedere ochtend om halfnegen, was een gevecht voor Wil, Albert en René. Terwijl Odette een prachtig danslijf had en haar been zonder enige moeite – *sklink!* – recht de lucht in gooide. Maar iedereen dééd het. Vijf keer per week klassiek ballet en twee keer jazzballet. Bij de acteerlessen was Wil dan weer een van de uitblinkers, waar anderen, zoals ik, enorm met een tekst konden worstelen. Ik was de muzikaalste van mijn jaar en liep de hele dag te zingen. De gangen en het trappenhuis van de academie hadden een prachtige galm. Zo ontstond er al snel een grote solidariteit in de groep. Iedereen gaf zich bloot, iedereen had gloriemomentjes en iedereen stond op gezette tijden gigantisch voor paal.

*Achter de
schermen op
de kleinkunst-
academie,
v.l.n.r. ik,
Erna Sassen
en Antoon
Scholten*

V.l.n.r. Dicky Cohen, ik, Albert Verlinde en Melline Mollerus

Het was het begin van een compleet nieuw leven. Opeens zat ik van 's ochtends halfnegen tot 's avonds halfelf op de Lindengracht. Ik at er, sliep er, hing er in de kantine, waar ik ouderejaars als Kees Prins en Arjan Ederveen observeerde terwijl zij de lachers op hun hand hadden.

Intussen had ik natuurlijk aan mijn moeder moeten vertellen dat ik geswitcht was van een studie Engels naar de kleinkunst. Haar reactie was zuinig geweest. Dacht ik nou echt serieus geld te kunnen verdienen met liedjes zingen en rollen spelen? Ga toch een vak leren!

Wist zij veel dat ik daar nou juist mee begonnen was. Het vak van kleinkunstenaar werd op de academie serieus en ambachtelijk benaderd. De docenten waren allemaal vakmensen binnen hun eigen specialisme. Zo kregen we Spaanse dans van Marino Morijo, jazzballet van Eddy de Bie, een streep van een jazzdanser die ons wekelijks afbeulde, en acrobatiek van de Como Brothers, een fameus duo dat onder andere in de shows van Frank Sinatra had opgetreden. Van hen leerde je balanceeracts, waarbij je met twee of drie acrobaten boven op elkaar klimt. De onderste, de 'onderman', zorgt voor stabiliteit en kracht, terwijl de 'bovenman' – of 'bovenmannen' – een acrobatische positie inneemt. De sleutel daarbij is vertrouwen. In onze groep was ik de enige ondervrouw.

Carla Delfos en Guuske Kotte gaven inhoudelijke begeleiding bij het presenteren van teksten. Ze stelden voortdurend hinderlijke maar belangrijke vragen als: waar gaat dit verhaal nou *echt* over? Frank Sanders was een meester in zingend dansen of dansend zingen. Hij leerde me over looplijnen, stappen tellen, precies op tijd een draai maken, een stoel pakken, gaan zitten. Heel musicalachtig. Hetty Heyting gaf performancelessen. Ik vond het een eyeopener toen ze vertelde dat je bij het uitspreken van een lange monoloog of het zingen van een lied beter iets te doen kunt hebben. Ga de kamer opruimen of strijken en je verhaal wordt meteen een stuk geloofwaardiger dan wanneer je frontaal de zaal in praat of zingt. Van Johan Verdoner leerde ik 'stapelen'.

Dat wil zeggen dat je een nummer opbouwt door er steeds een emotielaag aan toe te voegen. Hij demonstreerde dit met ‘Dulcinea’ van Carry Tefsen als Aldonza in *De man van La Mancha*, een prachtig lied waarin zij geleidelijk accepteert dat Don Quichot van haar houdt. In zes stappen van ontkenning naar overgave – ga er maar aan staan. Ik had er een halfjaar voor nodig om dat onder de knie te krijgen.

Tegenwoordig is er tijdens de opleiding meer aandacht voor je ontwikkeling als persoon, maar in mijn tijd ging het vooral om de techniek. Zo kregen we veel spraaklessen, waarbij je bijvoorbeeld een monoloog moest houden met een kurk tussen je kiezen, om je te dwingen voor in de mond te praten. Ik had een sterk Noord-Hollands accent, met van die langgerekte klinkers: ‘Gaaa je mee boodschappen dooen?’ Het kostte me de nodige moeite dat af te leren.

Een andere keer mochten we naar een echte tv-studio, waar je emoties moest uitbeelden op film. Dan trok je achtereenvolgens een vrolijk, woedend, hoopvol en verdrietig gezicht en ging je daarna analyseren wat er in je fysiek verandert bij die uiteenlopende stemmingen. Heel interessant.

Je zou verwachten dat ik de zanglessen het leukst had gevonden, maar dat was niet zo. Mijn zangdocent Lenie Vermeire begon met de basistechnieken, terwijl ik voor mijn gevoel al veel verder was. Ik had vanaf mijn vijftiende in Schagen zangles gehad van Tom de Graaf, een jonge zanger die net van het conservatorium kwam. We zongen van alles op klassiek gebied: Pergolesi, Scarlatti, Mozart, Schubert. Ik kon nog geen noten lezen, maar Tom speelde de melodie voor op de piano en dan zong ik die zo goed mogelijk na.

Ik heb geen absoluut gehoor, maar ik kan goed intervallen pakken. Dat mechanisme werkt bij mij heel nauwkeurig. Ik vond niks heerlijker dan eindeloos tremolo’s zingen. Bij Tom de Graaf heb ik mijn dramatische coloratuur ontwikkeld met de grote Callas-aria’s uit *Tosca* en *Lulu*. Hij raadde me aan om auditie te doen op het conservatorium, maar ik prefereerde de pop en de